

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. gruodžio 7 d.
(OR. en)

15468/17

SOC 791
GENDER 42
ANTIDISCRIM 61
EMPL 605
EDUC 445

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2017 m. gruodžio 7 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	14624/17
------------------------------	----------

Dalykas:	Sustiprintos priemonės siekiant sumažinti horizontaliąją lyčių segregaciją švietimo ir užimtumo srityse – Tarybos išvados
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl sustiprintų priemonių siekiant sumažinti horizontaliąją lyčių segregaciją švietimo ir užimtumo srityse, kurias EPSCO taryba priėmė 2017 m. gruodžio 7 d. įvykusiame 3569-ame posėdyje.

**Sustiprintos priemonės siekiant sumažinti horizontaliąją lyčių segregaciją švietimo ir
užimtumo srityse
Tarybos išvados¹**

PABRĖŽDAMA, KAD:

1. moterų ir vyrų lygybė yra vienas iš pagrindinių Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų Europos Sąjungos principų ir vienas iš Sąjungos tikslų bei uždavinių, o moterų ir vyrų lygybės principo integravimas visose Sąjungos veiklos srityse yra ypatinga jai tenkanti užduotis.

PRIMINDAMA:

2. 2017 m. kovo 25 d. Romos deklaraciją, kurioje 27 valstybių narių ir Europos Vadovų Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos vadovai įsipareigojo dirbti siekiant socialinės Europos – Sąjungos, kuri, *inter alia*, propaguoja moterų ir vyrų lygybę, taip pat visų teises ir vienodas galimybes.
3. Tarpinstitucinę deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio, kurioje nustatoma geriau veikiančios ekonomikos ir mažiau šališkos bei atsparesnės visuomenės darbotvarkė, įtvirtinama lyčių lygybė kaip vienas iš 20 pagrindinių principų ir teisių, būtinų sąžiningoms ir gerai veikiančioms darbo rinkoms ir socialinės gerovės sistemoms užtikrinti, ir pabrėžia, kad vienodas požiūris į moteris ir vyrus ir jų lygios galimybės turi būti užtikrinamos ir skatinamos visose srityse.
4. Strategiją „Europa 2020“, kurioje propaguojamas pažangus, tvarus ir integracinis ekonomikos augimas ir nustatomi tarpusavyje susiję pagrindiniai tikslai, įskaitant tikslą padidinti moterų ir vyrų užimtumo lygį iki 75 %.

¹ Išvados priimtose vykdant Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūrą, ypač atsižvelgiant į itin svarbias problemines sritis „B. Moterų švietimas ir mokymas“, „L. Mergaitės“, „K. Moteris ir aplinka“ ir „F. Moteris ir ekonomika“.

5. Komisijos dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“, kuriame nustatytos kelios svarbios veiksmų sritys, įskaitant vienodą moterų ir vyrų ekonominę nepriklausomumą ir vienodą darbo užmokestį už vienodos vertės darbą, ir pažymėta, kad moterys dažniau turi kvalifikacinį laipsnį, tačiau jų dalis tebėra neproporcingai didelė tose studijų srityse, kurios siejamos su tradiciniais moterų vaidmenimis, pavyzdžiui, su priežiūra susijusiose srityse, o jų dalis mokslo, matematikos, IT, inžinerijos ir susijusiose profesijose yra neproporcingai maža.
6. Naują Europos įgūdžių darbotvarkę, kuria siekiama užtikrinti, kad žmonės turėtų tinkamų įgūdžių per visą jų darbingą amžių, ne tik tam, kad pagerėtų jų perspektyvos patekti į darbo rinką, joje išlikti ir daryti pažangą, bet taip pat tam, kad jiems būtų suteikta galimybė įgyvendinti savo, kaip pasitikinčių ir aktyvių piliečių, potencialą.
7. Komisijos komunikatą „2017–2019 m. ES veiksmų planas. Kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu“.
8. Jungtinių Tautų Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą ir jose nurodytas dvylika itin svarbių probleminių sričių.
9. Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., kurioje apibrėžta 17 visuotinių, integruotų ir pokyčius skatinančių tikslų – visų jų atveju turi būti sistemingai integruotas lyčių aspektas, be to, į ją taip pat įtrauktas konkretus lyčių lygybės tikslas.²

PALANKIAI VERTINDAMA:

10. ES Tarybai pirmininkaujančios Estijos prašymu Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) parengtą ataskaitą dėl Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo ES valstybėse narėse peržiūros „Lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje“³, kurioje pateikiama lyčių segregacijos tretinio išsilavinimo, profesinio rengimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje analizė, įskaitant sąsajas tarp lyčių segregacijos ir vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo.

² 5-asis darnaus vystymosi tikslas: pasiekti lyčių lygybę ir įgalinti visas moteris ir mergaites.

³ Dok. 14624/17 ADD 2. Ataskaitos santrauka pateikiama dok. 15648/17 ADD 1.

PAŽYMĖDAMA, KAD:

11. lyčių segregacijos sąvoka reiškia vienos lyties koncentraciją tam tikrose švietimo srityse ar profesijose (horizontalioji segregacija) arba vienos lyties koncentraciją skirtinguose pareigų lygiuose, atsakomybės lygmenyse ar postuose (vertikalią segregaciją). Šiose Tarybos išvadose daugiausia dėmesio skiriama horizontaliajai segregacijai.
12. Šios išvados grindžiamos anksčiau atliktu darbu ir politiniais įsipareigojimais, kuriuos nurodė Taryba, Europos Parlamentas, Komisija ir kiti atitinkami šios srities suinteresuotieji subjektai, įskaitant II priede išvardytus dokumentus.

PABRĖŽDAMA, KAD:

13. dėl horizontaliosios lyčių segregacijos tebėra ribojamas moterų ir vyrų pasirinkimas, kaip gyventi, ir išsilavinimo bei įsidarbinimo galimybės. Dėl jos atsiranda nelygybė darbo užmokesčio, pensijų, viso gyvenimo pajamų, darbo sąlygų ir darbo aplinkos atžvilgiu, stiprėja lyčių stereotipai ir apribojamos galimybės užimti tam tikras darbo vietas, kartu taip pat įtvirtinant nelygius moterų ir vyrų galios santykius viešojoje ir privačiojoje sferose. Be to, lyčių segregacija yra viena iš priežasčių, nulemiančių įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktį, dėl jos švaistomas žmogiškasis kapitalas, ištekliai ir investicijos, iškreipiamas politikos priemonių efektyvumas, taip pat ji kliudo pastangoms prisitaikyti prie pokyčių darbo rinkoje, tokiu būdu neleidžiant realizuoti viso ES inovacinio ir ekonominio potencialo.
14. Paspartinus pastangas panaikinti horizontaliąją lyčių segregaciją sprendžiant lyčių nelygybės problemą švietimo ir užimtumo srityse galėtų atsirasti naujų galimybių asmenims, ekonomikai ir visuomenei. EIGE duomenimis, šalinant lyčių nelygybę gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) disciplinose būtų padėta iki 2050 m. padidinti ES BVP vienam gyventojui 2,2–3,0 %, o ES užimtumo lygis iki 2050 m. padidėtų 850 000–1 200 000 darbo vietų. Pavyzdžiui, itin sparčiai augančiame IRT sektoriuje, kuriame taip pat itin didelė segregacija, vienodas moterų dalyvavimas padėtų kasmet ES BVP padidinti apie 9 mlrd. EUR.

15. Anksti priimami sprendimai dėl profesijos pasirinkimo nulemia didelę karjeros trajektorijų segregaciją. Tai atspindi tai, kad pasirinkti tam tikrai lyčiai nebūdingą profesiją yra sunkiausia paaugliams.
16. Visoje ES moterų mokymosi rezultatai yra geresni nei vyrų, ir visgi moterų dalis tebėra neproporcingai didelė daugelyje sektorių ir darbo vietų, kurie yra nepakankamai vertinami, kurių socialinis ir ekonominis statusas yra žemas ir kuriuose darbo užmokestis yra mažas. Be to, moterų dalis tebėra neproporcingai maža sprendimus priimančiose pareigose visais lygmenimis, netgi tuose sektoriuose ir profesijose, kuriuose moterys dominuoja.
17. Berniukų atveju pavojus, kad jie nebaigs mokyklos, yra didesnis nei mergaičių atveju. Mokyklos nebaigimas dažnai daro neigiamą poveikį būsimoms galimybėms darbo rinkoje, visų pirma dėl to, jog žemos kvalifikacijos darbo vietų atveju pavojus, kad jos išnyks dėl automatizavimo, yra didesnis. Lyčių segregacijos vyravimas profesijose, kurios yra susijusios su nekvalifikuotu darbu ir kurioms reikia žemesnės kvalifikacijos, gali sukliudyti mėginimams rasti alternatyvų darbą.
18. Nors technologijomis pagrįstos ir senėjančios visuomenės iššūkiai apima ir augančią darbo jėgos paklausą bei darbuotojų trūkumą tiek STEM, tiek švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sektoriuose, šiuose sektoriuose lyčių segregacija išlieka didelė – tiek švietimo ir mokymo srityje, tiek darbo rinkoje.
19. Segregacijos atsiradimas, vyravimas ir įsitvirtinimas švietimo ir mokymo srityje bei darbo rinkoje yra įvairių veiksnių struktūriniu, organizaciniu ir asmeniniu lygmenimis rezultatas. Lyčių stereotipai ir tai, kad socialiniu lygmeniu nėra pakankamai pripažįstamas lyties normų neatitinkantis elgesys, daro neigiamą poveikį visais lygmenimis.
20. Darbo organizavimo sektoriuose, kuriuose esama lyčių segregacijos, skirtumai, įskaitant su darbo laiku susijusius skirtumus, turi įtakos moterims ir vyrams pasirenkant išsilavinimo kryptį bei profesiją ir priimant su tuo susijusius sprendimus. Darbo aplinka taip pat gali turėti įtakos pasirinkimo galimybėms, pavyzdžiui, kai dėl priekabiavimo darbe ir seksizmo ypač moterys atgrasomos nuo dalyvavimo tam tikruose sektoriuose.

21. Dabartiniu metu visoje ES moterų dalyvavimo darbo rinkoje lygis yra žemesnis nei vyrų, o moterų ir vyrų užimtumo skirtumas šiuo metu yra 11,6 procentinių punktų ir siekia daugiau kaip 18 procentinių punktų vertinant pagal etato ekvivalentą. Moterų dalyvavimui darbo rinkoje ir jų profesijos pasirinkimui bei karjeros galimybėms didžiulį poveikį daro nevienodas moterų ir vyrų pasidalijimas namų ruošos ir priežiūros pareigomis. Šias problemas galima sumažinti taikant gerai parengtas ir tinkamas profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros politikos priemones, įskaitant kokybiškų, prieinamų ir įperkamų formaliosios priežiūros paslaugų vaikams ir kitiems išlaikomiems asmenims teikimą, lanksčias darbo sąlygas ir paskatas vyrams priimti daugiau namų ūkio ir priežiūros pareigų.
22. Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, šiuo metu Europos Sąjungoje sudarantis apie 16,3 %, ir su tuo susijęs vyrų ir moterų pensijų skirtumas, šiuo metu sudarantis apie 37,6 %, atspindi skirtingą vyrų ir moterų dalyvavimą darbo rinkoje, be kita ko ir horizontaliąją segregaciją. Su tuo susijęs pajamų praradimas kaupiasi visą gyvenimą ir lemia lyčių nelygybę per gyvenimą uždirbamų pajamų srityje.
23. Įgūdžiai, stereotipiškai priskiriami moterims kaip jų prigimtiniai įgūdžiai, dažnai gali būti nematomi ir dėl to jos būna nepakankamai įvertinamos. Svarbu pripažinti, kad darbas, kurį tokiose srityse kaip priežiūra ir švietimas daugiausia atlieka moterys, iš tiesų yra darbas, kad jam reikalingi įgūdžiai, kuriuos galima įgyti formaliojo švietimo sistemoje, ir kad jis turi ekonominę vertę. Nepakankamą profesijų, kuriose tradiciškai dominuoja moterys, įvertinimą atspindi nepakankamas darbo apmokėjimas – tokia nelygybės forma, kuri taip pat sumažina vyrų motyvaciją pradėti užsiimti tokiomis profesijomis ir jose likti.
24. Nepaisant tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmenimis dedamų pastangų, vis dar nėra padaryta pakankamos pažangos vykdant įsipareigojimus, priimtus pagal Pekino veiksmų platformą, ir vis dar reikia aiškių rodiklių, kurie būtų konkrečiai skirti lyčių segregacijos klausimui.
25. Ataskaitoje „Lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje“ EIGE siūlo naują rodiklių rinkinį, skirtą naudoti stebint lyčių segregaciją švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje, kurio pagrindą sudarytų esami rodikliai ir į kurį būtų įtraukti du nauji rodikliai, skirti apskaičiuoti mergaičių ir berniukų, kurie tikisi, kad užsiims su mokslu susijusiomis profesijomis, proporcinę dalį, taip pat moterų ir vyrų, dirbančių STEM bei švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės srityse, dalį.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

26. Palankiai vertina pasiūlymą restruktūrizuoti rodiklius, skirtus Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūrai, susijusius su lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje, kaip išdėstyta priede, įskaitant dviejų naujų rodiklių nustatymą.

RAGINA VALSTYBES NARES, pagal savo kompetenciją ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, pripažįstant socialinių partnerių vaidmenį ir gerbiant jų autonomijos principą:

27. parengti ir įgyvendinti visapusiškas, integruotas, tvarias, daugialypes ir lyčių aspektą apimančias politikos priemonės, skirtas kovai su lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, tai pat darbo rinkoje, apimančias tiek visuotines, tiek tikslines priemones, kurios būtų skirtos visiems susijusiems rodikliams, tokiu būdu siekiant įgyvendinti struktūrinius pokyčius ir sumažinti viso gyvenimo modelio skirtumus tarp lyčių. Šiuo politikos priemonių rinkiniu turėtų būti atsižvelgta į poreikį kovoti su diskriminacija dėl lyties, lyčių segregacija bei stereotipais ir skatinti lyčių lygybę visais švietimo ir mokymo lygmenimis, taip pat visą gyvenimą vykdant profesinį orientavimą. Juo taip pat turėtų būti sprendžiami tokie klausimai kaip darbo aplinka, įskaitant neapykantos kurstymo dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo aspektus, darbo tvarka, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, darbuotojų sauga ir sveikata bei vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, siekiant pritraukti moteris ir vyrus į tam tikrai lyčiai nebūdingas profesijas bei sektorius ir juos ten išlaikyti.
28. Siekiant sumažinti horizontaliąją lyčių segregaciją, taip pat įgalinti ir paskatinti mergaites, berniukus, moteris ir vyrus, nepriklausomai nuo jų kilmės, rinktis mokymosi sritis ir profesijas pagal savo interesus ir įgūdžius, be kita ko, tam tikrai lyčiai nebūdingose srityse, ir pasinaudoti darbo galimybėmis visuose sektoriuose vienodomis sąlygomis, imtis atitinkamų priemonių, pavyzdžiui:
- a. didinti mokinių, studentų, tėvų, mokytojų, patarėjų ir kitų asmenų, dalyvaujančių visų lygmenų švietimo sistemoje, vykdant profesinio orientavimo, įdarbinimo veiklą ir įgyvendinant aktyvios darbo rinkos politikos priemones, informuotumą, daugiausia dėmesio skiriant lyčių nelygybei, jos pagrindinėms priežastims ir įvairioms išraiškoms, įskaitant segregaciją, lyties aspekto ir kitų tapatybės aspektų tarpusavio sąsajoms ir galimoms priemonėms, kurių galima imtis šioje srityje;

- b. kovoti su lyčių stereotipais ir kitokiais su lytimi susijusiais nusistatymais mokymo turinyje ir metoduose, taip pat suteikti galimybes naudotis švietimo ir kitomis priemonėmis kovojant su lyčių stereotipais ir propaguojant vyrų ir moterų lygybę visais švietimo lygmenimis;
- c. didinti STEM ir švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sričių patrauklumą abiejų lyčių studentams, be kita ko, prireikus STEM mokymą susiejant su ekonominėmis, aplinkos apsaugos ir socialinėmis problemomis arba su menais ir dizainu, taip pat švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės mokymą susiejant su tokiais tradiciškai vyrų dominuojamomis sritimis, kaip STEM, atsižvelgiant į skaitmeninimą ir pokyčius darbo pasaulyje;
- d. atkreipti mergaičių ir berniukų, moterų ir vyrų dėmesį į esamas ir būsimas galimybes įsidarbinti STEM ir švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sektoriuose;
- e. kurti artimesnius ryšius tarp mokyklų ir darbo vietų, kad mergaitės ir berniukai galėtų priimti labiau informuotus sprendimus pasirinkdami profesiją. Skatinti darbdavius ir kitus suinteresuotuosius subjektus imtis aktyvesnio vaidmens dedant pastangas paneigti neigiamą ir klaidinantį karjeros STEM ar švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sektoriuose suvokimą, visų pirma pateikiant tikslią informaciją apie šias sritis, propaguojant teigiamus abiejų lyčių sektinus pavyzdžius ir pasiūlant studentams galimybes įgyti darbo patirties;
- f. nuo ankstyvo amžiaus ugdyti tiek mergaičių, tiek berniukų IRT srities ir su priežiūra susijusius įgūdžius, ypač daug dėmesio skiriant tam, kad daugiau mergaičių būtų įkvėptos pradėti domėtis skaitmenine sritimi ir ugdyti talentą šioje srityje, taip pat išlaikyti šį susidomėjimą ir talentą, ir kad daugiau berniukų tą patį darytų su priežiūra susijusiose srityse;
- g. imtis priemonių siekiant spręsti mokyklos nebaigimo problemą, ypač didelį poveikį darančią berniukams ir vyrams, ir

- h. kurti arba finansuoti konkrečias iniciatyvas ir rėmimo struktūras, skirtas paskatinti daugiau moterų pasirinkti STEM sritis ir jose likti, ir daugiau vyrų – pasirinkti švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sritis ir jose likti, įskaitant iniciatyvas ir struktūras, kurios padeda darbdaviams spręsti nesąmoningo šališkumo įdarbinant ir kylant karjeros laiptais problemą, darbo vietoje skatinti labiau lyties požiūriu jautrią ir palankią aplinką, pademonstruoti galimas karjeros raidos galimybes ir pasiūlyti kuravimo programas;
 - i. propaguoti mokymąsi visą gyvenimą siekiant užtikrinti, kad bet kurio amžiaus vyrai ir moterys galėtų pakeisti karjerų trajektorijas.
29. Imtis priemonių šalinti dėl lyčių segregacijos susidariusio vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumo priežastis, be kita ko:
- a. didinant darbo užmokesčio skaidrumą;
 - b. kuriant darbo vertinimo priemones, kurios padėtų objektyviai ir nediskriminuojančiai nustatyti, kokią darbą galima vertinti kaip vienodos vertės, taip pat didinti darbdavių ir darbuotojų informuotumą apie vienodos vertės darbo sąvoką, ir suteikiant galimybę naudotis tokiomis priemonėmis;
 - c. dedant didesnes pastangas moterų ir vyrų įgūdžiams suteikti vienodą vertę, be kita ko, remiant geresnį visų įgūdžių, įskaitant tradiciškai su moterimis siejamus įgūdžius, ir moterų našumo darbe bei jų indėlio į ekonomiką pripažinimą;
 - d. iš naujo įvertinant su priežiūra susijusį mokamą darbą ir peržiūrint atlyginimų struktūrą bei darbo užmokestį visose darbo vietose ir profesijose, kuriose dominuoja moterys, siekiant panaikinti lyčių stereotipus, susijusius su darbo užmokesčio skirtumu, ir padidinti atlyginimus švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės sektoriuose; ir
 - e. įgyvendinant teisės aktus, kuriais garantuojamos moterų ir vyrų teisės į vienodą darbo užmokestį už vienodos vertės darbą, ir užtikrinant jų vykdymą.

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ IR VALSTYBES NARES, laikantis savo atitinkamų kompetencijų ir gerbiant socialinių partnerių vaidmenį bei autonomiją:

30. dėti daugiau pastangų siekiant integruoti lyčių aspektą į nacionalinio ir ES lygmens įgūdžių ir darbo rinkos politiką ir priemones, įskaitant finansavimą, daugiausia dėmesio skiriant visų pirma iniciatyvoms, susijusioms su turimų įgūdžių stiprinimu ir naujų įgūdžių įgijimu, taip pat su skaitmeninimu, mokslu, moksliniais tyrimais ir plėtra, siekiant, kad moterys ir vyrai turėtų įgūdžius ir kvalifikaciją, tinkamus esamai ir būsimai darbo rinkos struktūrai bei paklausai ir būtinus siekiant įsidarbinti kokybiškose darbo vietose.
31. Imtis veiksmų sistemingai siekti segregacijos panaikinimo rengiant ir įgyvendinant nacionalinio ir ES lygmens politikos priemones, skirtas tvariam ekonomikos augimui stimuliuoti, naujų darbo vietų kūrimui remti ir darbuotojų trūkumo bei automatizavimo poveikio klausimams spręsti, tokiu būdu siekiant užtikrinti, kad moterys ir vyrai galėtų vienodai pasinaudoti visomis užimtumo galimybėmis.
32. Viso įgyvendinimo metu stebėti darbo rinkos ir švietimo politikos priemones lyčių požiūriu ir imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad dėl moterų užimtumo lygio padidėjimo nepadidėtų horizontalioji segregacija arba vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas.
33. Dėti daugiau pastangų pakankamam finansavimui naujoms politikos priemonėms užtikrinti ir stiprinti esamas politikos priemones, kuriomis siekiama sumažinti horizontaliąją lyčių segregaciją ir jos priežastis bei pasekmes tiek nacionaliniu, tiek ES lygmeniu, laikantis ilgalaikio strateginio požiūrio ir veiksmingai panaudojant ES išteklius ir programas, įskaitant Europos struktūrinius ir investicijų fondus ir programą „Erasmus+“.
34. Užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo politikoje, įskaitant pameistrystės sistemas ir programas, būtų numatytos priemonės, kuriomis būtų mažinama darbo rinkos segregacija, ir kad ES bei nacionaliniai švietimo fondai ir iniciatyvos taip pat būtų naudojami remiant moteris ir vyrus, kurie imasi ir pereina prie tokių darbų, kuriuose priešingos lyties dalis yra neproporcingai didelė.

35. Imtis priemonių siekiant sumažinti lyčių nelygybę IRT sektoriuje, įgyvendinant bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją. Raginti darbdavius, visų pirma bendroves, dalyvaujančias įgyvendinant iniciatyvą „Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija“, ypatingą dėmesį skirti vienodoms moterų ir vyrų galimybėms kopti karjeros laiptais ir lyčių lygybės jų organizacijose propagavimui.
36. Moterims ir vyrams užtikrinti lengvesnį darbo, šeimos ir asmeninio gyvenimo suderinimą, taikant gerai parengtas profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros priemones ir užtikrinant kuo platesnį jų panaudojimą visuose sektoriuose ir visoms profesijoms, įskaitant atvejus, kai tėvai ir priežiūrą teikiantys asmenys imasi naujo pobūdžio darbo, visų pirma:
- imantis efektyvių veiksmų siekiant skatinti ir remti vienodą moterų ir vyrų pasidalijimą namų ruošos ir priežiūros pareigomis, visų pirma taikant iniciatyvas, kuriomis vyrai skatinami išeiti su šeima susijusių atostogų;
 - dedant daugiau pastangų teikti kokybiškas, įperkamas ir prieinamas priežiūros paslaugas vaikams ir kitiems išlaikomiems asmenims;
 - remiant tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus darbuotojus – pasiūlant priemonių, kurias taikant būtų lengviau suderinti darbo, šeimos ir asmeninį gyvenimą, be kita ko, taikant paskatas, kad darbo vietoje būtų sudaromos lanksčios darbo sąlygos ir įgyvendinamos šeimai palankios priemonės, visapusiškai pasinaudojant pažangaus darbo modelio⁴ galimybėmis; ir
 - tikslingai investuojant į skaitmeninių darbo metodų praktiką, kad būtų pagerinta profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra visiems.
37. Reguliariai vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su I priede išdėstytais rodikliais, siekiant sistemingai stebėti pažangą, visapusiškai pasinaudojant EIGE ir Eurostato darbo rezultatais. Analizuoti rezultatus ir prireikus imtis tolesnių veiksmų tiek valstybių narių, tiek Europos Sąjungos lygmenimis.

⁴ Pažangus darbo modelis atsižvelgiant į galimybes, kurias suteikia šiuolaikinės technologijos (pavyzdžiui, nuotolinis darbas ir lankstus darbo grafikas).

38. Toliau įgyvendinti Europos semestro lyčių aspektą, be kita ko, vadovaujantis Tarpinstitucinėje deklaracijoje dėl Europos socialinių teisių ramsčio nustatytais principais ir Komisijos komunikate dėl dirbančių tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros palaikymo iniciatyvos nustatytomis priemonėmis.

RAGINA EUROPOS KOMISIJA:

39. Paraginti valstybes nares, socialinius partnerius ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus bei veikėjus dėti daugiau pastangų mažinti horizontaliąją lyčių segregaciją, be kita ko, akcentuojant didelę ekonominę naudą, kuri būtų gauta panaikinus segregaciją, ir ypatingą segregacijos panaikinimo svarbą darbo ateičiai.
40. Remti iniciatyvas parengti segregacijos panaikinimo programas konkrečiose srityse, atsižvelgiant į EIGE ataskaitoje „Lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje“ pateiktas išvadas, kuriomis patvirtinama, kad moterų dalyvavimas visų pirma STEM srityse ir vyrų dalyvavimas švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės srityse yra nepakankamas. Vykdyti tokias bandomąsias programas ir vertinti jų poveikį, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos formuoti įrodymais grindžiamą politiką valstybėse narėse, taip pat ES lygmeniu.
41. Daryti pažangą plėtojant valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarpusavio mokymuisi ir keitimuisi geros bei vilčių teikiančios praktikos pavyzdžiais, kad būtų stiprinami pajėgumai ir skatinama tinklaveika.
42. Reguliariai keistis informacija su Europos socialiniais partneriais vykstant trišaliam dialogui šiais klausimais.
43. Atidžiau lyčių požiūriu stebėti su inovacijomis susijusių investicijų ir finansavimo tikslinį nukreipimą ir naudojimą, kad nebūtų stiprinami stereotipai ir būtų skatinama panaikinti segregaciją.
44. Įgyvendinti 2017–2019 m. ES veiksmų plane siekiant kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu nurodytas priemones ir toliau rinkti bei teikti atitinkamus duomenis apie esamą vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą bei jo padarinius darbo pajamoms ir pensijoms.

Lyčių segregacijos švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje, rodikliai⁵**Itin svarbi probleminė sritis B. Moterų švietimas ir mokymas**

1 rodiklis. Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių ir švietimo, sveikatos ir socialinės gerovės srities absolvenčių ir absolventų, įgijusių tretinį išsilavinimą (ISCED 5–8 lygiai) ir baigusių profesinio (ISCED 3–4 lygiai) rengimo ir mokymo programas, dalis, palyginti su visais absolventais tam tikroje studijų srityje.⁶

Itin svarbi probleminė sritis L. Mergaitės

2 rodiklis. 15 metų amžiaus mergaitės ir berniukai: mokymosi rezultatai matematikos ir gamtos mokslų srityse.⁷

3 rodiklis. Visų ir geriausių rezultatų pasiekusių 15 metų amžiaus mergaičių ir berniukų, kurie mokosi gamtos mokslų dalykų ir tikisi sulaukę 30 metų amžiaus dirbti su gamtos mokslais susijusiose darbo vietose, dalis.⁸

Itin svarbi probleminė sritis K. Moterys ir aplinka

4 rodiklis. Moterų ir vyrų dalis tarp aukštųjų mokyklų absolventų, palyginti su visais absolventais (ISCED 5 ir 6 lygiai) gamtos mokslų ir technologijų srityje.⁹

Itin svarbi probleminė sritis F. Moterys ir ekonomika

5 rodiklis. Lyčių segregacija: darbuotojų moterų ir darbuotojų vyrų vidutinis valandinis darbo užmokestis neatskaičius mokesčių penkiuose pramonės sektoriuose (ir penkiose profesinėse kategorijose), kuriuose daugiausia darbuotojų moterų ir daugiausia darbuotojų vyrų; darbo užmokesčio skirtumas su vadovaujamomis pareigomis susijusiose profesinėse kategorijose.¹⁰

6 rodiklis. Moterų dalis ir vyrų dalis tarp asmenų, dirbančių STEM ir švietimo, sveikatos bei socialinės gerovės užimtumo srityse.¹¹

⁵ Daugiau informacijos pateikiama EIGE ataskaitoje (dok. 14624/17 ADD 2).

⁶ Šiuo rodikliu sujungiami ir patikslinami du dabartiniai B srities rodikliai ir L srities rodiklis dėl aukštųjų mokyklų studentų dalies.

⁷ Esamas rodiklis.

⁸ Naujas rodiklis.

⁹ Esamas rodiklis.

¹⁰ Esamas rodiklis.

¹¹ Naujas rodiklis.

Nuorodos**1. ES teisės aktai:**

- 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16)
- 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37)
- 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) (OL L 204, 2006 7 26, p. 23)
- 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1)

2. Taryba:

Visos priimtose Tarybos išvados dėl Pekino veiksmų platformos¹² peržiūros ir kitos Tarybos išvados dėl lyčių lygybės, įskaitant visų pirma toliau nurodytas išvadas:

- 2008 m. birželio 9 d. Tarybos išvados „Visuomenėje įsišaknijusių lyčių stereotipų griovimas“ (dok. 9671/08).
- 2008 m. gegužės 30 d. Tarybos išvados dėl su šeimos gyvenimu suderinamos mokslininko karjeros. Integruoto modelio kūrimas (dok. 9026/1/08 REV 1).
- Tarybos išvados „Isipareigojimo panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą stiprinimas bei tam skirtų veiksmų aktyvinimas ir Pekino veiksmų programos įgyvendinimo peržiūra“ (dok. 18121/10).
- 2011 m. kovo 7 d. Tarybos išvados „Europos lyčių lygybės paktas (2011–2020 m.)“ (OL C 155, 2011 5 25, p. 10).
- 2011 m. kovo 7 d. priimtose Tarybos išvados „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas“ (dok. 6917/11).
- 2015 m. birželio 18 d. priimtose Tarybos išvados „Lygios moterų ir vyrų galimybės pajamų srityje. Vyrų ir moterų pensijų skirtumo panaikinimas“ (dok. 10081/15).
- 2013 m. birželio 20 d. priimtose Tarybos išvados „Socialinės investicijos į augimą ir sanglaudą“ (dok. 11487/13).

¹² http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/tools/statistics-indicators/platform-action/index_en.htm

- 2015 m. kovo 9 d. priimtos Tarybos išvados „Siekiant įtraukesnių darbo rinkų“ (dok. 7017/15).
- 2015 m. spalio 26 d. Tarybos išvados „2016–2020 m. lyčių lygybės veiksmų planas“ (dok. 13201/15).
- 2017 m. birželio 15 d. Tarybos išvados „Link darbo finansinio patrauklumo strategijų“ (dok. 9647/17).
- Tarybos išvados „Moterų ir vyrų įgūdžių stiprinimas ES darbo rinkoje“ (dok. 6889/17).

3. Europos Komisija:

- 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatas „2020 m. Europa – Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (KOM(2010) 2020 galutinis).
- *The Role of Men in Gender Equality – European Strategies & Insights*
http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/gender_pay_gap/130424_final_report_role_of_men_en.pdf
- 2014 m. kovo 7 d. Komisijos rekomendacija dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą, OL L 69, 2014 3 8, p. 112–116.
- Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ (SWD(2015) 278 final).
- *Opinion of the Advisory Committee on Equal Opportunities for Women and Men on how to overcome occupational segregation* (Moterų ir vyrų lygių galimybių patariamojo komiteto nuomonė, kaip įveikti darbo rinkos segregaciją)
http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/opinions_advisory_committee/151125_opinion_occ_segregation_en.pdf
- Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2017 m. moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje ataskaita“ (SWD(2017) 108 final).
- 2017 m. balandžio 26 d. Komisijos komunikatas „Dirbančių tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros palaikymo iniciatyva“ (COM(2017) 252 final).
- Komisijos komunikatas „2017–2019 m. ES veiksmų planas. Kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu“ (COM(2017) 678 final).
- *Digital Skills and Jobs Coalition* (Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo koalicija)
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-invites-organisations-attract-more-girls-and-women-digital>

4. Europos Parlamentas:

- 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (P7_TA(2013)0074);
- 2016 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje (P8_TA(2016)0204).

5. Europos lyčių lygybės institutas (EIGE):

- EIGE ataskaita „Lyčių segregacija švietimo ir mokymo srityse, taip pat darbo rinkoje“ (dok. 14624/17 ADD 2);
- EIGE informacinis dokumentas *Economic benefits of gender equality in the EU. How gender equality in STEM education leads to economic growth*.
<http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/economic-benefits-gender-equality-eu-how-gender-equality-stem-education-leads-economic-growth>

6. Kiti

- Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio, pasirašyta Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos
https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf
- Paryžiaus deklaracija dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo pasitelkiant švietimą
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/news/2015/documents/citizenship-education-declaration_en.pdf